

STORTINGET

Innst. 469 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:222 L (2020–2021)

**Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Morten Stordalen, Kari Kjønaas Kjos, Hans
Andreas Limi og Åshild Bruun-Gundersen om å gi
offentlig autorisasjon til naprapater, osteopater,
paramedisinere og logopeder**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov
om endringer i helsepersonelloven

I

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) gjøres følgende endringer:

§ 48 første ledd skal lyde:

Autorisasjonsordningen etter denne lov omfatter følgende grupper helsepersonell:

1. ambulansearbeider
2. apotektekniker
3. audiograf
4. bioingeniør
5. ergoterapeut
6. fotterapeut
7. fysioterapeut
8. helsefagarbeider
9. helsesekretær
10. hjelpepleier
11. jordmor

12. kiropraktor
13. klinisk ernæringsfysiolog
14. lege
15. logoped/heseloped
16. naprapat
17. omsorgsarbeider
18. optiker
19. ortopediingeniør
20. ortoptist
21. osteopat
22. paramedisiner
23. perfusjonist
24. provisorfarmasøyt
25. psykolog
26. radiograf
27. reseptfarmasøyt
28. sykepleier
29. tannhelsesekretær
30. tannlege
31. tannpleier
32. tanntekniker
33. vernepleier

II

Loven trer i kraft fra 1. juli 2021»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Hilde Kristin Holtesmo, Ingvild Kjerkol, Hege Haukeland Liadal, Tuva Moflag og Tellef Inge Mørland, fra Høyre,

Erlend Larsen, Mari Holm Lønseth, Sveinung Stensland og Camilla Strandskog, fra Fremskrittspartiet, Kari Kjønaas Kjos og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, fra Sosialistisk Venstreparti, Nicholas Wilkinson, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Geir Jørgen Bekkevold, viser til representantforslaget fra stortingsrepresentantene Morten Stordalen, Kari Kjønaas Kjos, Hans Andreas Limi og Åshild Bruun-Gundersen om å gi offentlig autorisasjon til naprapater, osteopater, paramedisinere og logopeder. Statsråden har uttalt seg om forslaget i brev til komiteen av 3. mai 2021. Det har kommet inn skriftlige innspill fra Norsk Fysioterapeutforbund og Norsk Naprapatforbund.

I dag er 29 personellgrupper autorisert i henhold til helsepersonelloven § 48 første ledd. Komiteen viser til at hovedformålet med autorisasjonsordningen er å ivareta pasientenes sikkerhet og sikre at helsepersonell har nødvendige kvalifikasjoner til å inneha en bestemt yrkesrolle. Autorisasjon gir også tittelbeskyttelse slik at brukere vet at de som bruker tittelen, har visse kvalifikasjoner. Komiteen viser til at Stortinget har vedtatt å gi offentlig autorisasjon til naprapater og osteopater. Komiteen er kjent med at Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut forslag til lovendring på høring og anbefaler å gi autorisasjon til naprapater, osteopater, paramedisinere og logopeder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, støtter statsrådens vurdering i hans brev til komiteen 19. april 2021, om at det er lite hensiktsmessig å endre helsepersonelloven før det er tatt endelig stilling til hvilke faglige krav som skal være autorisasjonsgivende. Flertallet viser til at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett har foreslått å forlenge moms fritaket for naprapater og osteopater fram til 1. januar 2022.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Helsedirektoratet må ha nødvendig tid til å lage tekniske løsninger for at det skal være mulig å søke for disse nye gruppene. Det må blant annet gjøres endringer i Altinn. Det er dette systemet som benyttes for søknad om autorisasjon for de ulike yrkesgruppene.

Med bakgrunn i dette fremmer komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen – så fort det er tatt endelig stilling til hvilke faglige krav som skal være autorisasjonsgivende og de tekniske løsningene er på plass – fremme forslag til nødvendige endringer i helsepersonelloven med sikte på at naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere skal gis autorisasjon.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at spørsmålet om autorisasjon til nye yrkesgrupper innenfor helsefeltet nå er ute på høring. Disse medlemmer vil peke på at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti tidligere har foreslått at manuellterapeutene bør vurderes på lik linje med osteopater og naprapater i spørsmålet om autorisasjon, og at de burde vært en del av denne høringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiene har skapt forventninger om at det skal bli gitt autorisasjon til enkelte utvalgte yrkesgrupper. Disse medlemmer mener det fremstår litt spesielt at regjeringens behov for å sikre flertall for sitt forslag til statsbudsjett avgjør hvilke yrkesgrupper som skal autoriseres og ikke.

Disse medlemmer ser videre at det kan ha noen krevende sider ved seg, dersom det nå legges opp til en praksis der Stortinget skal opptre som et «autorisasjonskontor». Det er en rekke grupper som har ønsket autorisasjon, som ikke omfattes av representantforslaget Fremskrittspartiet nå har fremmet. Man må derfor være forberedt på at nye yrkesgrupper vil forvente en tilsvarende behandling, om representantforslaget nå vedtas.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i forliket til statsbudsjett for 2021 ser ut til å mene at det nå er riktig å utvide antall helsepersonellgrupper som autoriseres, fremfor at man for eksempel ser på om nye yrkesgrupper kan bli vurdert for autorisasjon innenfor en allerede autorisert helseprofesjon, gitt at nærmere fastsatte kriterier er oppfylt. Dersom det først gjøres en større utvidelse av autorisasjonsordningene for helsepersonell på muskel- og skjelettfeltet, mener disse medlemmer at regjeringen må sørge for at også manuellterapeutene må inkluderes i den prosessen som nå pågår.

Disse medlemmer viser videre til Representantforslag 44 S (2014–2015) om å autorisere manuellterapeuter i henhold til helsepersonelloven, som Arbeiderpartiet sammen med Kristelig Folkeparti den gang stemte for. Videre viser disse medlemmer til følgende forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstre-

parti i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2021:

«Stortinget ber regjeringen likebehandle manuellterapeutene med osteopatene og naprapatene i spørsmålet om etablering av en egen autorisasjonsordning for disse yrkesgruppene.»

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen å utarbeide et forslag til autorisasjon for manuellterapeuter, og deretter gjennomføre en høring av et slikt forslag, før Stortinget får en samlet sak om autorisasjon for nye yrkesgrupper til behandling.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at dersom det først gjøres en større utvidelse av autorisasjonsordningene for helsepersonell på muskel- og skjelettfeltet, må regjeringen sørge for at også manuellterapeutene inkluderes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Helse- og omsorgsdepartementet mottok anmodning fra Delta om autorisasjon for yrkesgruppen med paramedisinutdanning 5. juli 2016, anmodning fra Norsk Logopedlag (NLL) den 21. november 2016 om autorisasjon for logopeder, den 4. desember 2018 en anmodning fra Norsk Osteopatforbund (NOF) om autorisasjon for osteopater og den 6. desember 2018 anmodning fra Norges Naprapatforbund (NNF) om autorisasjon for naprapater.

Disse medlemmer viser til at hovedformålet med autorisasjonsordningen er å ivareta pasientenes sikkerhet. Autorisasjonsordningen skal sikre at helsepersonellet har nødvendige kvalifikasjoner til å inneha en bestemt yrkesrolle, og at det offentlige gjennom tilsyn dermed kan sikre at personell som utsetter pasienters liv og helse for risiko, fratas muligheten til å fortsette med sin risikofylte virksomhet, slik at kvalitet og sikkerhet for pasientene opprettholdes. Formålet med tittelbeskyttelse er også at publikum ikke skal villedes ved at personer bruker titler de ikke er kvalifisert til å inneha.

Disse medlemmer viser til at i dag er 29 personellgrupper autorisert i henhold til helsepersonelloven § 48 første ledd. Autorisasjon for nye personellgrupper kan gis enten ved lov eller ved forskrift. Disse medlemmer merker seg at departementet har brukt uforholdsmessig lang tid på vurderingen av de nye anmodningene om autorisasjon.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjett for 2021 vedtok å gi offentlig autorisasjon til naprapater og osteopater (vedtak 165). Parallelt med dette vedtaket vedtok Stortinget å fjerne momsfratak for helsetilbydere som ikke har offentlig autorisasjon. Naprapater og osteopa-

ter ble i denne forbindelse gitt momsfratak for sine helsetjenester frem til og med juni 2021. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet støttet dette under forutsetning av at autorisasjonsordningen ville være på plass innen den tid.

Disse medlemmer merker seg at Helse- og omsorgsdepartementet nå har sendt ut forslag til lovendring på høring og anbefaler å gi autorisasjon til naprapater, osteopater, paramedisinere og logopeder. Høringsfristen er satt til 4. juni 2021. Disse medlemmer understreker at det betyr at et lovforslag fra regjeringen til Stortinget ikke vil være praktisk mulig å behandle før tidligst i fjerde kvartal 2021, men disse medlemmer frykter også en ytterligere trenering av dette.

Disse medlemmer mener dette er et brudd på enigheten mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene, og ser det derfor som nødvendig å fremme et lovforslag i Stortinget som sikrer at disse yrkesgruppene gis offentlig autorisasjon innen 1. juli 2021, og legger til grunn høringsnotatet og anbefalingene som er utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet, som lovens forarbeid.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov om endringer i helsepersonelloven

I

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) gjøres følgende endringer:

§ 48 første ledd skal lyde:

Autorisasjonsordningen etter denne lov omfatter følgende grupper helsepersonell:

1. ambulansearbeider
2. apotektekniker
3. audiograf
4. bioingeniør
5. ergoterapeut
6. fotterapeut
7. fysioterapeut
8. helsefagarbeider
9. helsesekretær
10. hjelpepleier
11. jordmor
12. kiropraktor
13. klinisk ernæringsfysiolog
14. lege
15. logoped
16. naprapat
17. omsorgsarbeider
18. optiker
19. ortopediingeniør
20. ortoptist
21. osteopat

22. paramedisiner
23. perfusjonist
24. provisorfarmasøyt
25. psykolog
26. radiograf
27. reseptfarmasøyt
28. sykepleier
29. tannhelsesekretær
30. tannlege
31. tannpleier
32. tanntekniker
33. vernepleier

II

Loven trer i kraft fra 1. juli 2021.»

Disse medlemmer anerkjenner også at andre grupper kan og bør få autorisasjon, men understreker at dette forslaget omhandler de profesjoner som det allerede er sendt ut høring om autorisasjon på. Disse medlemmer stiller seg positivt til at også andre, som blant annet manuellterapeuter, kan gis autorisasjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen på bakgrunn av stortingsvedtak 165, fattet ved behandlingen av statsbudsjettet for 2021, har sendt på høring forslag om å autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere, med høringsfrist 4. juni 2021.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i sitt brev til komiteen skriver at det er svært viktig at alle berørte gis anledning til å komme med innspill her, og at det er nødvendig med en ordinær offentlig høring slik at alle synspunkt blir hørt. Disse medlemmer støtter dette.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til regjeringens høringsnotat, der det står beskrevet at Helsedirektoratet i 2019 fikk i oppdrag å vurdere autorisasjon for disse yrkesgruppene. Dette medlem viser til at visse kriterier må ligge til grunn for at autorisasjon blir tildelt, herunder utdanning, yrkesrollens innhold, pasientsikkerhet og kvalitet, og internasjonale forhold. Dette medlem merker seg at Helsedirektoratets vurdering er at de ikke finner grunnlag for å anbefale autorisasjon av naprapater, osteopater eller logopeder, men at de anbefaler en egen autorisasjonsordning for paramedisinere. Dette medlem merker seg at departementet i høringsnotatet anbefaler autorisasjonsordning for alle.

Dette medlem er kjent med at det er flere argumenter for å etablere en autorisasjonsordning for disse yrkesgruppene, men registrerer samtidig at Helsedirektoratet mener at kun paramedisinere skal få etablert en autorisasjonsordning. Samtidig er det også andre yrkes-

grupper som ønsker seg en slik autorisasjonsordning, som Stortinget ikke tar stilling til.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at det er sterkt kritikkverdig dersom flertallet på Stortinget går inn og avslutter en høringsprosess og vedtar autorisasjon av nye yrkesgrupper, helt uten saksutredning og før det er gjort kjent hva de faglige kriteriene skal være. Disse medlemmer mener at en slik praksis er å vise forakt for høringsinstansene, og de demokratiske verdiene vår helsetjeneste bygger på.

På denne bakgrunn kan komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke støtte det fremlagte lovforslaget, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge opp sitt eget høringsforslag om autorisasjon for nye yrkesgrupper i henhold til helsepersonelloven når høringsfristen er ute, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet merker seg at en grunn til at forslagsstillerne vil fremskynde beslutningen om autorisasjon, er at osteopater og naprapater etter 1. juli 2021 ikke lenger får unntak fra merverdiavgiften. Dette på grunnlag av at Fremskrittspartiet i budsjettforliket med regjeringspartiene fjernet ordningen med momsfritak for tilbydere av alternativ behandling som var registrert i registeret eller lov om alternativ behandling. Dette medlem viser til Senterpartiet ikke støttet regjeringens forslag om å fjerne merverdifritaket for tilbydere av alternativ behandling, og ønsket i stedet en gjennomgang av registerordningen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at delingen av profesjonen logoped til helselogoped og logoped er svært uheldig, og mener dette vil ramme brukere av logopediske tjenester. Et kunstig skille mellom helselogoped og logoped er ikke i tråd med praksis i Norge eller i andre europeiske land. Dette er heller ingen ønsket målsetting i fagmiljøet. Et slikt skille vil gjøre det vanskeligere å dekke etterspørrelsen etter logopeder i kommuner og helseforetak. Det er vanlig i mange kommuner at én logoped dekker alle logopediske områder. Dette medlem mener at én tittel, logoped, vil sikre mobilitet mellom utdannings- og helsesektoren. Relevante aktører, blant annet Norsk logopedlag, Sunnaas sykehus HF, ParkinsonNet, Norges Parkinsonforbund og Afasiforbundet i Norge, støtter at logopeder skal bli autorisert som logoped, og ikke «helselogoped».

Dette medlem viser til høringen om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helseper-

sonelloven). Høringsfristen er 4. juni 2021. Dette medlem mener at høringen om å autorisere naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere bør bli fullført før Stortinget endrer helsepersonelloven.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen følge opp sitt eget høringsforslag om autorisasjon for nye yrkesgrupper i henhold til helsepersonelloven når høringsfristen er ute, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen – så fort det er tatt endelig stilling til hvilke faglige krav som skal være autorisasjonsgivende og de tekniske løsningene er på plass – fremme forslag til nødvendige endringer i helsepersonelloven med sikte på at naprapater, osteopater, logopeder og paramedisinere skal gis autorisasjon.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utarbeide et forslag til autorisasjon for manuellterapeuter, og deretter gjennomføre en høring av et slikt forslag, før Stortinget får en samlet sak om autorisasjon for nye yrkesgrupper til behandling.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

Vedtak til lov
om endringer i helsepersonelloven

I

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) gjøres følgende endringer:

§ 48 første ledd skal lyde:

Autorisasjonsordningen etter denne lov omfatter følgende grupper helsepersonell:

1. ambulansearbeider
2. apotektekniker
3. audiograf

4. bioingeniør
5. ergoterapeut
6. fotterapeut
7. fysioterapeut
8. helsefagarbeider
9. helsesekretær
10. hjelpepleier
11. jordmor
12. kiropraktor
13. klinisk ernæringsfysiolog
14. lege
15. logoped
16. naprapat
17. omsorgsarbeider
18. optiker
19. ortopediingeniør
20. ortoptist
21. osteopat
22. paramedisiner
23. perfusjonist
24. provisorfarmasøyt
25. psykolog
26. radiograf
27. reseptfarmasøyt
28. sykepleier
29. tannhelsesekretær
30. tannlege
31. tannpleier
32. tanntekniker
33. vernepleier

II

Loven trer i kraft fra 1. juli 2021.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:222 L (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Stordalen, Kari Kjønaas Kjos, Hans Andreas Limi og Åshild Bruun-Gundersen om å gi offentlig autorisasjon til naprapater, osteopater, paramedisinere og logopeder – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 18. mai 2021

Geir Jørgen Bekkevold

leder

Carl-Erik Grimstad

ordfører

